

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 313/2021
24.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Милунке Цветковић, Јасмине Васовић и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Весном Зарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Радета Вујчића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Параћину Спк 45/20 од 28.05.2020. године и Вишег суда у Јагодини Кж1 153/20 од 04.09.2020. године, у седници већа одржаној дана 24.03.2021.године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Радета Вујчића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Параћину Спк 45/20 од 28.05.2020. године и Вишег суда у Јагодини Кж1 153/20 од 04.09.2020. године, у односу на повреду закона из члана 74. став 1. тачка 8) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Основног суда у Параћину Спк 45/20 од 28.05.2020. године прихваћен је споразум о признању кривичног дела Спк 45/20 од 13.05.2020. године закључен између заменика Основног јавног тужиоца из Параћина и окривљеног са браниоцем, па је окривљени АА оглашен кривим због извршења кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 1. КЗ, за које дело му је изречена условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у трајању од једне године, за коју је одређено да се неће извршити уколико окривљени у року проверавања од три године по правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело и осуђен на новчану казну у износу од 100.000,00 динара.

Истом пресудом окривљени је обавезан да на име накнаде штете у корист буџета Републике Србије уплати износ од 3.201.342,00 динара, а обавезан је и на плаћање трошкова кривичног поступка.

Пресудом Вишег суда у Јагодини Кж1 153/20 од 04.09.2020. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног и пресуда Основног суда у Параћину Спк 45/20 од 28.05.2020. године, потврђена.

Бранилац окривљеног АА - адвокат Раде Вујчић поднео је захтев за заштиту законитости против правноснажних пресуда и споразума о признању кривичног дела, због повреде закона из члана 74. став 1. тачка 8) ЗКП, битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, повреде чланова 295., 313. став 2., 317. став 1. тачка 1) – 4), став 2., 338. став 1. тачка 1) и 3) ЗКП, те повреде члана 32. став 1. Устава Републике Србије и члана 6. став 2. и став 3. тачка 2) и 3) Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, те да укине побијане пресуде и предмет врати Основном суду у Параћину на поновно суђење.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у делу који се односи на повреду закона из члана 74. став 1. тачка 8) ЗКП, док је у осталом делу одбачен.

Указујући на повреду закона из члана 74. став 1. тачка 8) ЗКП, бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву истиче да је окривљеном повређено право на одбрану јер окривљени није имао изабраног браниоца, није ни знао да мора да има браниоца, а бранилац по службеној дужности није постављен у складу са законом. Наиме, окривљени ни једног тренутка није био подучен од стране поступајућег тужиоца да има право да ангажује браниоца и да буде поучен о својим правима, те да мора имати браниоца од почетка преговора са јавним тужиоцем. Насупрот наведеном поступајући тужилац је сама поставила браниоца по службеној дужности окривљеном само да би се испунила процесна форма, а да при томе није донето решење о постављену браниоца по службеној дужности. Исти бранилац по службеној дужности је био дужан да обави поверљив разговор са окривљеним, да га поучи о његовим правима, као и обавезама које му се стављају на терет споразумом. Такође, поступајући тужилац је била у обавези да предочи окривљеном да му је постављен бранилац по службеној дужности, као и да са њим може да обави поверљив разговор.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Одредбом члана 74. став 1. тачка 8) Законика о кривичном поступку прописано је да окривљени мора имати браниоца од почетка преговора с јавним тужиоцем о

закључењу споразума из члана 313. став 1., члана 320. став 1. и члана 327. став 1. овог законика, па до доношења одлуке суда о споразуму.

Из списка предмета произилази да је дана 13.05.2020. године пред Основним јавним тужиоцем у Параћину састављен записник о саслушању осумњиченог АА на коме је констатовано да је позван да се изјасни да ли ће узети браниоца по свом избору, након чега је изјавио да не жели да ангажује браниоца, те да је спреман да са тужилаштвом закључи споразум о признању кривичног дела и да жели да му се ангажује бранилац по службеној дужности, који записник је без примедби потписан од стране осумњиченог. Истог дана пред истим органом састављен је и записник о признању кривичног дела на коме је констатовано да окривљени жели да добровољно да и потпуно признање које ће изнети у присуству браниоца адвоката Драгише Милутиновића. Споразум о признању кривичног дела састављен је дана 13.05.2020. године под бројем Ск 45/2 из кога произилази да садржи све обавезне елементе прописане законом, да је потписан од стране јавног тужиоца, окривљеног и његовог браниоца по службеној дужности, адвоката Драгише Милутиновића. У записнику са рочишта за одлучивање по споразуму о признању кривичног дела састављеног дана 28.05.2020. године пред судијом за претходни поступак Основног суда у Параћину, констатовано је да је рочишту присуствовао бранилац по службеној дужности адвокат Драгиша Милутиновић, који је и потписао споразум, да је окривљеном изложена садржина споразума, да се окривљени изјаснио поводом изложене садржине споразума и навео да је прочитао исти, да га је разумео, својевољно потписао и да га није потписао под присилом или принудом, да му је јасно да се на овај начин одриче права на суђење и да му је право на жалбу ограничено.

Имајући у виду да је окривљени изјавио да жели да му се ангажује бранилац по службеној дужности, те да жели да добровољно и потпуно да признање које ће изнети у присуству браниоца адвоката Драгише Милутиновића, а што је и констатовано на записнику о саслушању осумњиченог Кт 224/20 од 13.05.2020. године, као и на записнику о признању кривичног дела Ск 45/20 од 13.05.2020. године, који бранилац по службеној дужности је учествовао и приликом склапања споразума о признању кривичног дела, а и на рочишту одржаном дана 28.05.2020. године пред судијом за претходни поступак Основног суда у Параћину, на коме је окривљеном предочена садржина споразума и на коме је донета пресуда Спк 45/20, којом је прихваћен споразум о признању кривичног дела Ск 45/20 од 13.05.2020. године, то је очигледно да је окривљени АА од почетка преговора с јавним тужиоцем о закључењу споразума о признању кривичног дела, па до доношења одлуке суда о истом споразуму имао браниоца, односно да је имао одбрану, због чега се у конкретном случају, по налажењу Врховног касационог суда, не може радити о повреди закона из члана 74. став 1. тачка 8) ЗКП везано за обавезну одбрану окривљеног у кривичном поступку, а како то неосновано истиче бранилац окривљеног у поднетом захтеву.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА у осталом делу је одбачен.

Бранилац окривљеног истиче и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, коју образлаже тако што наводи да је окривљени, као неука странка која не зна

своја права у поступку, а о којим правима је био дужан да га упозна поступајући заменик тужиоца, што иста није учинила, доведен у неотклоњиву заблуду да је најбоље да поступи онако како је од њега захтевано и на чему је инсистирало, те да окривљени ни једног тренутка до добијања пресуде није био упознат у потпуности са садржином споразума. Међутим, на овај начин бранилац истиче да је окривљени био у заблуди у погледу његових процесних права, а не у заблуди о кривичном делу које је окривљеном стављено на терет, а која би била од значаја за постојање повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП која се поднетим захтевом истиче, па је самим тим захтев браниоца окривљеног у овом делу оцењен као недозвољен.

Такође, бранилац окривљеног као разлог за подношење захтева за заштиту законитости истиче и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, при чему само формално означава повреду закона, због које је подношење захтева дозвољено окривљеном, с тим што у образложењу захтева уопште не наводи у чему се ова повреда закона тачно састоји, па захтев у овом делу нема законом прописан садржај, у смислу члана 484. ЗКП.

У поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног истиче и повреду члана 338. став 1. тачка 1) и 3) ЗКП, те члана 295. ЗКП за коју наводи да је тужилац био дужан да спроведе истрагу након пријема кривичне пријаве, и да провери да ли је другостепено решење по жалби окривљеног постало коначно, као и повреду члана 313. ЗКП коју образлаже тиме да је окривљеном постављен бранилац по службеној дужности, а да није донето решење о постављењу. Такође, истиче и повреду члана 317. став 1. тачка 1) – 4), став 2, за коју наводи да је учињена јер првостепени суд није утврдио да ли је окривљени свесно и добровољено признао кривично дело, да ли је свестан свих последица закљученог споразума, а посебно да се одриче права на суђење и да прихвата ограничења права на улагање жалбе и да није навео разлоге којима се руководио приликом прихватања споразума. Како повреде чланова 295., 313. став 2., 317. став 1. тачка 1) – 4), став 2., 338. став 1. тачка 1) и 3) ЗКП не представљају законски разлог због којег је у смислу члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу, то је и у овом делу захтев браниоца окривљеног оцењен као недозвољен.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости је навео да га поноси и против споразума о признању кривичног дела Ск 45/20 од 13.05.2020. године састављеним пред Основним јавним тужиоцем у Параћину, који акт не представља правноснажну одлуку јавног тужиоца или суда против које је дозвољено подношење захтева за заштиту законитости, већ писмену сагласност воља јавног тужиоца са једне стране, и окривљеног и његовог браниоца, са друге стране, која мора бити прихваћена од стране суда у форми пресуде којом се прихвата наведени споразум, па је захтев браниоца и у овом делу недозвољен.

Поред тога, бранилац окривљеног захтев за заштиту законитости подноси и због повреде члана 32. став 1. Устава Републике Србије и члана 6. став 2. и став 3. тачка 2) и 3) Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Када се захтев за заштиту законитости подноси из разлога прописаних одредбом члана 485. став 1. тачка 3) ЗКП, то се, према одредби члана 484. ЗКП, уз захтев мора доставити и одлука Уставног суда или Европског суда за људска права којом је утврђена повреда људског права и слободe окривљеног или другог учесника у поступку, а које је зајемчено Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатним протоколима. Имајући у виду да у конкретном случају подносилац захтева за заштиту законитости уз захтев није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, то је Врховни касациони суд нашао да у погледу ових повреда захтев за заштиту законитости нема прописан садржај.

Са изнетих разлога, налазећи да у предметном кривичном поступку није учињена повреда закона из члана 74. став 1. тачка 8) ЗКП на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Радета Вујичића, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП захтев у односу на наведену повреду одбио као неоснован, док је у осталом делу на основу члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП, члана 485. став 4. и 484. ЗКП захтев одбацио и одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Весна Зарић, с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић